

вучачи інтернет-ресурси, ЗМІ, проведення інформаційних семінарів тощо;

– забезпечення обов'язкового залучення та участі людей з інвалідністю та їх об'єднань при підготовці та розгляді питань, що стосуються формування та реалізації державної політики працевлаштування та зайнятості інвалідів;

– недопущення ініціювання з боку галузевих міністерств законодавчих ініціатив, якими пропонується встановлювати норматив робочих місць для працевлаштування інвалідів за галузевим принципом;

– забезпечення дієвого контролю за додержанням законодавства в частині виконання роботодавцями нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів та адміністрування щодо застосування санкцій і пені;

– забезпечення відкритості та прозорості діяльності Фонду соціального захисту інвалідів, налагодження його взаємодії з центральними та місцевими органами влади, що формують та реалізують державну політику зайнятості та працевлаштування інвалідів, роботодавцями, профспілками, громадськими об'єднаннями інвалідів та їх підприємствами;

– забезпечення погашення державними установами та підприємствами наявної кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах Державної казначейської служби України, за виготовлені підприємствами громадських організацій інвалідів товари (виконані роботи та надані послуги);

– опрацювання із залученням фахівців Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України, Асоціації підприємств та інвалідів, що працюють в Україні, інших громадських організацій механізму розрахунку відсотка власних витрат підприємств громадських організацій інвалідів, які користуються пільгами з податку на додану вартість, при визначенні безпосереднього виготовлення ними товарів та надання послуг;

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, а також органам місцевого

самоврядування залучати підприємства громадських організацій інвалідів до виконання державних регіональних замовлень відповідно до законодавства.

5. Дніпропетровській обласній та Київській міській державним адміністраціям вжити заходи щодо створення у містах Дніпропетровську та Києві центрів соціальної реабілітації дітей-інвалідів, що дасть змогу здійснювати профорієнтаційну роботу для підготовки таких дітей до трудової зайнятості.

ВЕЛОСИПЕД ДЛЯ НЕЗРЯЧИХ

Набір ультразвукових датчиків, створених винахідником з Великої Британії, дає змогу людям зі слабким зором без сторонньої допомоги їздити на велосипеді. Пристрою дали назву UltraBike. Апарат працює за принципом ехолокації – це коли об'єкт виявляється за часом затримання відбитої хвилі. За такими законами літають кажани. Він оснащений блоком датчиків, які підтримують зв'язок з людиною за допомогою віброуючих кнопок під кожним пальцем руки, оповіщаючи, де її чекають перешкоди, що очікує велосипедиста попереду. Пристрій, розроблений інженером Полом Кларком, може бути встановлено на кермі будь-якого велосипеда.

Після анонсування цього пристрою компанія Пола Кларка перевіряє технології для використання на велосипедах. Першим випробувачем нового пристрою став Ден Сміт, який був завзятим велогонщиком до того, як втратив зір. За допомогою першого зразка апарату сліпий чоловік проїхав кілька кілометрів по лісовій місцевості. Зараз велосипеди, оснащені таким пристроєм, можна придбати у Великій Британії в спеціальних магазинах. У м. Бристоль для сліпих велосипедистів побудували спеціальний велотрек. Подорожувати містом на велосипедах з цим пристроєм слабоворі люди не зможуть, бо там оцінювати ситуацію треба з допомогою зорового сприйняття.

Зараз компанія Кларка співпрацює зі спортивними організаціями по всій країні, демонструючи можливості пристрою.

ПРОМІНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКА РЕАБІЛІТАЦІЙНА ГАЗЕТА ТОВАРИСТВА СЛІПИХ

• Видається з 7 січня 1989 року • Понеділок, 26 травня 2014 року • №№ 19-20 (1239-1240) •

ПЕРШЕ ЧЕРВНЯ - ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ

Відповідно до статті 1 Закону України «Про охорону дитинства» дитина-інвалід – це дитина зі стійким розладом функцій організму, спричиненим захворюванням, травмою або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що зумовлюють обмеження її нормальної життєдіяльності та необхідність додаткової соціальної допомоги.

Згідно зі статтею 3 Закону України «Про охорону дитинства» всі діти на території України, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я та народження дітей і їх батьків (чи осіб, які їх замінюють) або будь-яких інших обставин, мають рівні права і свободи, визначені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Статтею 1 Закону України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» передбачено, що право на державну соціальну допомогу мають інваліди з дитинства і діти-інваліди віком до 18 років.

Причина, група інвалідності, строк, на який встановлюється інвалідність, визначаються органом медико-соціальної

експертизи згідно із законодавством України з одночасним роз'ясненням інвалідам з дитинства їх права на державну соціальну допомогу.

Статтею 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» установлено у 2014 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць: з 1 січня – 1176 гривень, з 1 липня – 1207 гривень, з 1 жовтня – 1256 гривень та для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення:

– дітей віком до 6 років: з 1 січня – 1032 гривні, з 1 липня – 1059 гривень, з 1 жовтня – 1102 гривні;

– дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня – 1286 гривень, з 1 липня – 1320 гривень, з 1 жовтня – 1373 гривні.

Згідно зі статтею 2 України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» державна соціальна допомога призначається у таких розмірах:

– інвалідам з дитинства I групи – 100% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

– інвалідам з дитинства II групи – 80% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

– інвалідам з дитинства III групи –

ПРАВОВИЙ СТАТУС ДИТИНИ-ІНВАЛІДА ТА ГАРАНТІЇ ЇЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

«ПРОМІНЬ»

Головний редактор Іван ТАРАН. Заст. головного редактора Анатолій УЛЬЯНЕЦЬ, редактор відділу Наталія ЩЕРБАНЬ, літературний редактор Вікторія ВЛАСЕНКО, коректор Тетяна ВОЛОЩУК, верстка Єлизавети ЗГУРСЬКОЇ.

Засновник – Центральне правління Українського товариства сліпих. Видається з січня 1989 р. Реєстраційний № 414. Друкується рельєфно-крупковим та плоским шрифтом. Для індивідуальних передплатників індекс 61004. Для підприємств і організацій індекс 23269. Редакція публікує матеріали, не завжди поділяючи точку зору своїх авторів. Листування з читачами ведеться тільки на шпальтах газети. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та іншої точної інформації несе автор публікації.

Адреса редакції: вул. Л. Первомайського, 7-а, м. Київ-133, 01133, ПОГ «Об'єднана редакція періодичних видань УТОСу "Заглик". Тел.: (044) 246-79-32 (факс), 246-79-48, 234-59-20. E-mail: zaklyk2@ukr.net. У разі неотримання газети звертайтеся до відділень зв'язку за місцем проживання. Надруковано в РБЗД УТОСу: пров. Т. Шевченка, 4, м. Київ-01001. Тел.: 278-14-07.

60% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

– на дітей-інвалідів віком до 18 років – 70% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

У разі зміни групи інвалідності державна соціальна допомога у новому розмірі виплачується інваліду з дитинства з дня зміни групи інвалідності, якщо така зміна приводить до збільшення розміру, але з місяця, наступного за тим, в якому встановлена нова група інвалідності, при зменшенні розміру допомоги.

Якщо дитина-інвалід, на яку виплачувалася державна соціальна допомога, по досягненні 18-річного віку визнана інвалідом з дитинства, виплата допомоги продовжується у новому розмірі за її заявою (недієздатним – за заявою опікуна) з дня встановлення групи інвалідності в разі збільшення розміру допомоги, але з місяця, наступного за тим, в якому дитині-інваліду встановлена група інвалідності, при зменшенні розміру допомоги.

Державна соціальна допомога виплачується державними підприємствами і об'єднаннями зв'язку за місцем проживання інваліда з дитинства або батьків, усиновителів, яким призначена допомога на дітей-інвалідів. Опікуну або піклувальнику державна соціальна допомога виплачується за місцем їх проживання.

Виплата державної соціальної допомоги провадиться щомісячно за поточний місяць у встановлені місцевою державною адміністрацією строки.

Призначена державна соціальна допомога виплачується інваліду з дитинства незалежно від одержуваного ним заробітку, стипендії, аліментів або інших доходів.

Інвалідам з дитинства I групи встановлюється надбавка на догляд за ними в розмірі:

– інвалідам з дитинства, віднесеним до підгрупи А I групи, – 75% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

– інвалідам з дитинства, віднесеним до підгрупи Б I групи, – 50% прожит-

кового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Одиноким інвалідам з дитинства II і III груп, які за висновком лікарсько-консультативної комісії лікувально-профілактичного закладу потребують постійного стороннього догляду, встановлюється надбавка на догляд за ними в розмірі 15% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Надбавка на догляд за дитиною-інвалідом підгрупи А встановлюється в розмірі:

– на дитину-інваліда підгрупи А віком до 6 років – прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років;

– на дитину-інваліда підгрупи А віком від 6 до 18 років – прожиткового мінімуму для дітей віком від 6 до 18 років.

Надбавка на догляд за іншою дитиною-інвалідом встановлюється в розмірі:

– на дитину-інваліда віком до 6 років – 50% прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років;

– на дитину-інваліда віком від 6 до 18 років – 50% прожиткового мінімуму для дітей віком від 6 до 18 років.

Надбавка на догляд за дитиною-інвалідом віком до 18 років призначається одному з батьків, усиновителів, опікуну, піклувальнику, які не працюють, не навчаються (крім заочної форми навчання), не проходять службу, не обіймають виборну посаду і фактично здійснюють догляд за дитиною-інвалідом. Надбавка на догляд за дитиною-інвалідом віком до 18 років також призначається одному з батьків, усиновителів, опікуну, піклувальнику, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, у відпустці без збереження заробітної плати, у разі якщо дитина-інвалід потребує домашнього догляду, і вони фактично здійснюють догляд за дитиною-інвалідом. Одинокій матері (одинокому батьку) надбавка на догляд за дитиною-інвалідом призначається незалежно від факту роботи, навчання, служби.

– встановлення додаткових критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності суб'єктами господарювання у частині дотримання вимог законодавства з питань праці та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю), у зв'язку з передачею функцій з контролю за виконанням нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів, поданням звітів про зайнятість і працевлаштування інвалідів Державній інспекції України з питань праці;

– запровадження механізму внесення положень щодо забезпечення права інвалідів на працю до регіональних та галузевих угод, які укладаються Федерацією професійних спілок України з органами виконавчої влади та організаціями роботодавців, а також до колективних договорів підприємств, установ і організацій;

– створення сприятливих умов для широкого залучення осіб з інвалідністю до надомної трудової діяльності, з урахуванням удосконалення трудового законодавства, забезпечення соціального захисту й охорони праці цієї категорії громадян;

– забезпечення врахування потреб жінок та молоді з інвалідністю при розробленні і внесенні на розгляд Верховної Ради України законопроектів, які стосуються працевлаштування та зайнятості;

– забезпечення безоплатного доступу Фонду соціального захисту інвалідів до баз даних про роботодавців з метою їх звільнення від звітування про зайнятість та працевлаштування інвалідів шляхом запровадження автоматичного обрахування нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів;

– включення Фонду соціального захисту інвалідів та його відділень до числа організацій, що звільняються від сплати за отримання за їх запитом відомостей з Єдиного державного реєстру, якщо такий запит подається у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених законом;

– визначення процедури з надання безробітним, які проживають у населених пунктах зі стійко високим рівнем безробіття (сільські, гірські поселення, депресивні шахтарські регіони тощо), одноразової допомоги на випадок безробіття для організації підприємницької діяльності в 15-кратному її розмірі (внесення змін до Порядку надання одноразової допомоги безробітним для організації підприємницької діяльності);

– впровадження в Україні прогресивного світового досвіду із залучення осіб з

інвалідністю, особливо внаслідок психічних захворювань та з вадами розумового розвитку, до трудової діяльності (працевлаштування з супроводом, груповий підряд, лікувально-виробничі майстерні, працетерапія тощо) та джерел фінансування надання відповідних послуг;

– розроблення механізму підтримуваного працевлаштування та супроводу на робочому місці осіб з інвалідністю внаслідок психічних захворювань та з вадами розумового розвитку з визначенням джерел фінансування цих послуг та організацій, які мають надавати відповідні послуги інвалідам;

– перегляду переліку професій (спеціальностей), за якими здійснюється професійна реабілітація, перекваліфікація інвалідів, а також внесення відповідних змін до програм центрів професійної реабілітації інвалідів системи Мінсоцполітики відповідно до вимог часу та потреб суспільства;

– розроблення ефективних мотиваційних чинників для працевлаштування роботодавцями інвалідів та передбачення відповідних засобів фінансового стимулювання роботодавців, які працевлаштовують інвалідів понад встановлений 4% норматив;

– запровадження механізму щодо створення умов безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до робочих місць та інших об'єктів фізичного оточення шляхом стягнення штрафних санкцій у разі нестворення відповідних умов, а також порядку спрямування та витрачання цих коштів органам виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації політики у сфері будівництва, архітектури, містобудування; контролю з питань державного архітектурно-будівельного контролю (зокрема, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державна архітектурно-будівельна інспекція);

– недопущення визначення в формах облікової документації, що використовуються в діяльності медико-соціальних експертних комісій (далі – МСЕК), зокрема, у виписках із акта огляду МСЕК та довідка до акта огляду МСЕК терміну «непрацездатний», як такого, що суперечить статті 27 Конвенції про права інвалідів;

3.2.3. Вжити відповідні заходи стосовно:

– забезпечення прозорості, відкритості та доступності інформації щодо реалізації права людей з інвалідністю на працевлаштування та зайнятість, зокрема, використо-

ня з посади, порушення щодо надання збільшеної відпустки, нестворення належних умов для праці та спеціального робочого місця тощо.

Усі випадки, описані у зверненнях інвалідів, своєчасно опрацьовуються, заявникам надають роз'яснення, проводять перевірки. Якщо виявляємо, що роботодавці порушують вимоги законодавства, держінспектори з питань праці вносять приписи про їх усунення, складають протоколи про адміністративні правопорушення, а також вносять подання про притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності.

Люди з особливими потребами часто просто не знають про можливість пройти професійну реабілітацію й навчання і отримати роботу. На жаль, підхід «за інвалідами ніхто бігати не буде» поки що існує. Тож, по-перше, слід переглянути перелік професій, за якими інваліди про-

ходять профреабілітацію, уніфікувати час навчання і гарантувати працевлаштування не менше як 90% тим, хто пройшов навчання. По-друге, фонд інвалідів, служба зайнятості і навчальні центри мають працювати спільно й ефективніше в напрямку саме працевлаштування інвалідів. По-третє, треба плідніше працювати з роботодавцями.

Потрібні пільги, преференції, інформаційна підтримка від держави для тих підприємств, які беруть на роботу людей з обмеженими можливостями. І ще одне важливе завдання – це інформаційна робота із самими інвалідами. Вони мають більше знати про свої права та можливості для їх реалізації, бо особисто мені прикро, коли, наприклад, люди кажуть, що не знають про існування таких центрів професійної реабілітації.

Наталка ЩЕРБАНЬ.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ГРОМАДЯН З ІНВАЛІДНІСТЮ*

Комітет Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів після виїзного засідання у Керчі, яке відбулося наприкінці вересня 2013 р., ухвалив на останньому засіданні таке рішення

РІШЕННЯ ВІД 20 ЛИСТОПАДА 2013 РОКУ ЩОДО ПРАВА ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ НА ПРАЦЮ: СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

3.2.2. Опрацювати питання і вжити відповідні заходи, зокрема, шляхом розроблення нормативно-правових актів, стосовно:

– підготовки до ратифікації Конвенції Міжнародної організації праці за №177 «Про надомну працю» 1996 року з супровідною рекомендацією Міжнародної організації праці за №184 «Про надомну працю» 1996 року;

– термінового приведення постанови Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 року за №70 «Про реалізацію статей 19 і 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» відповідно до норм Закону України «Про основи

соціальної захищеності інвалідів в Україні» в частині проведення перевірок при здійсненні державного контролю щодо дотримання законодавства про зайнятості та працевлаштування інвалідів;

– встановлення для підприємств громадських організацій інвалідів тарифу на електроенергію за ціною як для населення;

– забезпечення своєчасного відшкодування підприємствам громадських організацій інвалідів сплаченого податку на додану вартість виключно в грошовому еквіваленті;

– забезпечення взаємодії територіальних інспекцій з праці та медико-соціальних експертних комісій з органами праці та соціального захисту населення, центрами зайнятості, відділеннями Фонду соціального захисту інвалідів, центрами професійної реабілітації інвалідів при працевлаштуванні осіб з інвалідністю;

ПРОБЛЕМИ НЕЗРЯЧИХ

СВІТ НА ДОТИК

Ужгородській міській громадській організації інвалідів по зору «Дивосвіт» виповнилося 5 років.

За цей час «дивосвітівцям» вдалося прилучити до комп'ютерної грамоти деяких незрячих закарпатців, іншим прищепити навички просторового орієнтування, створити разом з кафедрою туризму Ужгородського національного університету інформаційну туристичну мапу шрифтом Брайля. Загалом продемонструвати, як, незважаючи на умови, в яких вони опинилися, досягти бажаного. А це приклад навіть для зрячих.

«Щороку в Україні народжуються діти з вадами зору, а також багато людей втрачають частково або повністю зір протягом свого життя через травми на дорогах, виробництві, у побуті, вроджені вади, дії інфекцій. Не виняток і Закарпатська область. Нині на Закарпатті проживає близько двох тисяч інвалідів по зору. На жаль, їх кількість постійно зростає, – констатує голова правління ГО «Дивосвіт» Оксана Богданець. – Пройшовши курс лікування та медичної реабілітації, такі люди залишаються віч-на-віч з навколишнім світом. Наслідки очевидні – психологічний шок, депресія, розгубленість, зневіра, пошук опікунів і жодної надії на самостійність та можливість повноцінного життя без зору.

Одна з найголовніших потреб людини – мобільність, тобто уміння орієнтуватися у просторі, бути комунікабельним, уміти спілкуватися з оточуючими, вести активний спосіб життя, досягти максимальної самостійності. Тому ми створили програму «Біла тростина – стань самостійним». Тростину для незрячих покривають світловідбивальною фарбою. Традиція фарбувати її у білий колір сягає 1921 року, коли Джеймс Біггс, англійський репортер, що втратив зір, змінив колір своєї палиці з чорного на білий. Згодом біла тростина стала символом сліпих.

Користуватися нею треба навчитися. Далеко не кожен незрячий вміє ходити з паличкою. Позаминулого року «Дивосвіт»

ГОЛОВА ПРАВЛІННЯ ГО «ДИВОСВІТ»
ОКСАНА БОГДАНЕЦЬ.

виграв грант на таку програму. Незрячих збирали з усіх куточків гірської місцевості Закарпатської області. Шукали молодих і активних закарпатців, щоб у майбутньому для їхньої активності хоч на одну перешкоду стало менше. Натомість знаходили проблеми для себе: батьків доводилося вмовляти відпустити дітей до обласного центру без супроводу – боялися. Спочатку набрали десять реабілітантів, потім ще чотирнадцять. «Ви б бачили, як змінилися ці люди, коли вони пройшли цей курс! – говорять у «Дивосвіті».

«У перший період після втрати зору (а він може тривати кілька місяців або й більше) незрячий соромиться користуватися тростиною, звертатися за допомогою до сторонніх, йому заважає надумане почуття власної неповноцінності. Це до певної міри є зрозумілим. Доросла людина, що повністю втратила зір,

(Закінчення. Початок див. у газеті «Промінь» № 7-8 від 24.02.2014 р.)

позбавлена 80 відсотків інформації про навколишній світ. У цьому разі можливий нервово-психічний стрес або навіть зрив, – пояснює Оксана Богданець, психолог за фахом. І наголошує, – «Ступінь такого стресу і час на його подолання залежать від особистих якостей та підтримки оточуючого середовища. Практика показує, що найскладніше впоратися з ситуацією молодим, які в більшості випадків у екстремальних умовах стають геть безпорадними».

«Біла тростина» – далеко не єдиний проект організації. За п'ять років «Дивосвіт» подивував закарпатців «балакучими» світлофорами, звуковими «маячками», комп'ютерними курсами для незрячих і патронажною службою для тих, хто живе не в обласному центрі, а далеко за містом. Подорож для сліпої людини – це проблеми з орієнтуванням, пошуком та оплатою проїзду супроводжуючого, браком інформації про відповідні заклади. Тому люди з вадами зору та їх близькі, які живуть в області, приїздять до Ужгорода у найбільш важливих та невідкладних справах. Таким чином вони втрачають можливості для розвитку, адаптації, інтеграції в суспільство, самореалізації в ньому. Особливо це стосується родин, що виховують слабозорих або сліпих діточок. Власне, ця ситуація і спонукала нашу організацію до написання і реалізації проекту «Створення патронажної служби «Дивосвіт» для людей з вадами зору в Закарпатській області».

Якщо Магомет не йде до гори, то патронажна служба сама має приїхати до не-

зрячого. Так подумали в «Дивосвіті» і почали влаштовувати виїзди. В райцентрах анонсували зустрічі, лекції. Слабозорі й незрячі люди збиралися, щоб почути, з якими вістями прийшли до них «патрони». До складу патронажної групи, до речі, входять тифлопедагог, психолог, юрист, соціальний працівник, комп'ютерний фахівець. Усі вони виступають, доступно розповідаючи, що й до чого.

«На кожну зустріч приносимо, наприклад, безкоштовні диски з комп'ютерними програмами, які дають змогу працювати з оргтехнікою наосліп, – коментує пані Оксана. – Часто батьки незрячих дітей приходять зі своїми питаннями. Психолог проводить психодіагностику. Словом, роботи вдосталь».

Уявіть собі незрячу дитину з глухого села, яка навіть не може вийти в Інтернет, тому що зробити це сліпому треба ще вміти. Уявіть її батьків, які не відслідковують новинки техніки для сліпих у тому-таки Всесвітньому павутинні, а заробляють на життя. Уявіть бездоріжжя і гірську місцевість. Уже навіть те, що ця дитина отримала доступ до роботи на комп'ютері й проконсультувалася зі спеціалістом з приводу професійного вибору, а мама з татом поспілкувалися з фаховим тифлопедагогом, дає зрозуміти цій родині: не такі вже й обмежені ті можливості. А це – перший промінь надії. Не дивно, що організацію назвали «Дивосвіт». Очевидно, її члени переконані в тому, що цей світ справді дивовижний. Навіть якщо відчувати його тільки на дотик.

Британська студія Incus Games анонсувала гру «Three Monkeys» («Три мавпи»), яка розробляється спеціально для незрячих і слабозорих. Про це повідомляється на сайті Eurogamer. Творці називають гру, яка розробляється для персональних комп'ютерів, звуковою пригодою. У Three Monkeys не буде візуальної складової, грав-

ЗВУКОВА КОМП'ЮТЕРНА ГРА ДЛЯ НЕЗРЯЧИХ

цям доведеться орієнтуватися за звуками.

Події гри розгортатимуться у вигаданому світі, який занурився у п'тьму після того, як сонце зникло з неба. Геймерам на-

лежить управляти незрячим героєм на ім'я Тобар. Оскільки повноцінний кіноролик «Трьох мавп» зробити неможливо, представники Incus Games розмістили на YouTube ролик, в якому звучать фрагменти монологів з гри. Three Monkeys розробляється за підтримки Королівського лондонського товариства сліпих.

Попри ратифікацію нашою державою Конвенції ООН про права інвалідів та нормативно-правових документів щодо праці й трудової реабілітації інвалідів, питання працевлаштування цієї категорії людей нині залишається одним із найнагальніших, а праця – найважливішою сходинкою інтеграції в суспільство.

За даними Держслужби зайнятості, минулого року працевлаштовано понад 12 тисяч інвалідів. А загалом нині в Україні їх працює 740 тисяч. Центри зайнятості проводять консультації, під час яких ці люди можуть дізнатися про запропоновані робочі місця, профнавчання та підготовку. До речі, заняття з професійного навчання, профпідготовки або перепідготовки на замовлення роботодавця дають змогу інвалідам по їх завершенні відразу ж іти на роботу. Такі профзаходи організовує служба зайнятості з обов'язковим урахуванням індивідуальних медико-соціальних рекомендацій. Навчання проходять у центрах профтехосвіти Держслужби зайнятості, а також безпосередньо на робочому місці. Передбачено й інші заходи для підтримки інвалідів, як і стимули для роботодавців, аби вони брали на свої підприємства цих людей.

Однак, хоч би які стимулюючі засоби пропонувала держава для роботодавців, багато з них до людей з фізичними та психічними вадами здоров'я ставляться упереджено. Мовляв, що з нього візьмеш, він же інвалід! Тому й робочі місця пропонують низькооплачувані: прибиральниця, посудомийниця, двірник, кур'єр тощо. Але ж багато інвалідів – люди з вищою чи середньою освітою і могли б краще прислужитися суспільству, працюючи за фахом.

Сумчанка Валентина Добренко з вищою філологічною освітою, маючи II групу інвалідності через порушення опорно-рухового апарату, без допомоги центру зайнятості намагалася знайти роботу.

– Куди я тільки не зверталася, – скаржиться молода жінка. – І до школи, і в літвидання, і в бібліотеку – мене нікуди не брали. В одному магазині запропонували місце прибиральниці, я погодила-

СЛІПОМУ ЗАПРОПОНУВАЛИ... ОХОРОНЯТИ СКЛАД. НЕРОЗУМІННЯ ЧИ ЗНЕВАГА?

ся. А директор магазину каже: «Нині такий час, що ви і за роботу прибиральниці дякуйте».

А ось ще один приклад. Ігор Карпінський з міста Краматорська на Донеччині, інвалід II групи по зору (має невеликий залишок зору), за фахом юрист.

Тикався-микався в пошуках роботи, аж поки фірма «люб'язно» не запропонувала незрячому... охороняти якийсь склад.

Ми достеменно не знаємо, скільки інвалідів справді працюють, а скільки просто числяться на роботі. Останніми роками поширена тенденція за мінімальну зарплату класти трудову книжку і взагалі не виконувати роботу. Нібито обидві сторони таке влаштовує: працедавцю вигідно, бо він виконує чотиривідсоткову квоту, не сплачує соціальний податок і не облаштовує спеціальне робоче місце. Інваліду теж добре, бо капають гроші. Але ж це не вихід. Ідучи на такі умови, людина з інвалідністю сама спонукає роботодавця нехтувати її правами. Можливо, це явище зумовлено ще й тим, що люди на візках або зовсім незрячі мають проблеми з пересуванням і не можуть дістатися до роботи, а надомної немає, та й на пенсію не проживеш, ось і доводиться класти трудову.

А ті, кому все-таки вдалося знайти хорошу роботу, теж часто потерпають від несправедливості з боку роботодавців. Про це добре знають у Державній інспекції з питань праці. Перший заступник голови Держпраці зауважує:

– Протягом 2013 року до нас надійшло 611 звернень від інвалідів. Найчастіше вони скаржаться на порушення роботодавцями законодавства про оплату праці, приміром на затримку зарплатні, несвоєчасно проведений розрахунок при звільненні. Є й неправомірне скорочен-